

Inge Marie Kirketerp Hansens prædiken ved befrielsesgudstjeneste i anledning af 80-året for Danmarks befrielse

Taler

Inge Marie Kirketerp Hansen
Præst

Dato

4. maj 2025

Sted

Gjellerup Kirke

Omstændigheder

Denne prædiken er holdt ved en befrielsesgudstjeneste i anledning af 80-året for Danmarks befrielse. Ved gudstjenesten læste sognepræst Inge Marie Kirketerp Hansen følgende breve:

- Biskoppernes hyrdebrev fra 7. maj 1945
- Kaj Munks brev fra 1943 til Kirkeministeriet
- Kirstine 'Tulle' Fiils brev til Werner Best efter henrettelsen af hendes bror, far og mand
- Christian Ulrik Hansens afskedsbrev til veninden Inge.

Prædikentekst

Matthæusevangeliet kapitel 6, vers 25-34

1 Ordene fra BBC fredag den 4. maj 1945 kaldes ”befrielsesbudskabet”. Det klinger på mange måder som det, vi her i kirken, kalder for evangelium, ”Det glædelige budskab”. For ordene om tyskernes kapitulation førte som ordene om Jesus Kristus til glæde og lovprisning. Nu begyndte en ny tid!

5

I de følgende majdage fyldte glæden og festen, men også tumult, clearingsmord, undersøgelse af hvor dræbte modstandsfolks lå begravet, udskamning af tyskertøse. Det blev dage, der på så mange måder tydeliggjorde hvor meget, der havde været på spil under besættelsens år. Mellem tyskerne og danskerne, men
10 også danskerne imellem.

Men siden 1945 har det så i Danmark været en tid præget af fremgang, stabilitet og fred, og for mange danskere begyndte – også af den yngre generation – besættelsen af komme så meget på afstand, at 4. majs lys i vinduerne begyndte at
15 virke som et nostalgisk levn for mange. Men det har forandret sig. De seneste års krig – også i Europa – og oplevelsen af trusler og uro, der hele tiden hænger i luften, har gjort én ting ganske tydelig for os: Vi kan aldrig tage freden og friheden for givet.

20 Vi lever ikke længere i fredstid, sagde statsministeren for nogle måneder siden, og selvom ”forår og Danmarks frit” også gælder på denne 4. maj, så fornemmer

vi alle, at noget er forandret.

25 Ved gudstjenesten i aften vil vi da ære og mindes de mennesker, der ofrede deres liv i kampen for Danmarks frihed. Men vi vil ikke kun mindes, vi vil også huske. Der er nemlig forskel på at mindes og at huske.

Nøjes vi med at mindes, bliver tankerne let vemodige og tilbageskuende, og
30 opgivenheden over for fremtiden ligger lige for. Men når vi *husker*, så lader vi fortiden tale ind i nutiden. Det er at spørge: Hvad betyder det for os i dag? Os, der lever i en tid, hvor bekymringer kan fylde.

35 Evangeliet i aften handler netop om bekymringer og er hentet fra Jesu bjergprædiken. Måske tænker nogen, at det ikke passer til en aften som denne, hvor vi både ser tilbage på krig og undertrykkelse – og samtidig mærker nutidens bekymringer og uro. Det kan ligesom virke for let bare at sige, at man
40 skal slippe bekymringerne.

Men dér skal vi huske, at ordene ikke sagt af en overfladisk virkelighedsfornægter. De er sagt af en, der kender til lidelsen og mørket. En, der taler ud af evigheden. Det er Kristus selv, der taler. Og han gør det ikke med naivitet – men
45 med myndighed. Ikke som et råd om at flygte fra virkeligheden – men som en opfordring til at løfte blikket.

Den samme tekst prædikede den tyske præst Helmuth Thielicke over i nogle af krigens sidste dage. Under nazismens regime var Thielicke blevet afskediget fra
50 sin professorstilling i Heidelberg i 1940 på grund af sin kritik af regimet. Han var derefter blevet præst i Stuttgart og fortsatte sin teologiske undervisning og prædikenarbejde under krigen. Hans prædikener blev ofte oversat og distribueret under krigen, selvom trykning var forbudt, og på en af krigens sidste dage stod han nu i det sønderbombede Hamburg og prædikede over disse
55 ord.

Helmuth Thielicke indledte med at sige, at Jesu opfordring til bekymringsløshed ikke betyder, at vi skal forsøge at koble fra vores bekymringer eller forsøge at glemme dem eller grave dem ned eller lade dem overdøve af
60 andet, som at lade radioen gå hele tiden, så noget andet må larme. Nej – sagde

han, ”Vi skal derimod koble dem til Jesus” Og så fortsatte han sin prædiken:

65 *”Jesus har jo ikke sagt: se til den fugl der hedder strudsen, hvordan den stikker
hovedet ned i ørkensandet og dermed søger at blive bekymringerne for fare kvit.
Nej, han sagde: Se til himlens fugle, hold jeres øjne åbne, løft jeres hoved og se mod
det høje.*

70 *Du skal ikke undertrykke dine bekymringer, men lade dem komme frit til orde.
(...) Nej, ikke et eneste øjeblik må vi blive stående alene med vores bekymringer.
Knap må bekymringerne være dukket op, før de forvandles til bøn. De er jo af
højeksplosiv natur – og hvis vi beholder dem for længe i hånden, river de os i
stykker. [I stedet må vi] kaste bekymringen på ham, der i sin grænseløse godhed
har lovet at sørge for os og imod hvis hjerte disse farlige tingester intet kan stille
75 op.”*

Det er stærke ord prædiken midt i krigen og ufriheden. Vi skal ikke stikke
hovedet i jorden som strudsen og lade som ingenting. Vi må komme til Kristus
med vores bekymringer i bøn. Og hvorfor? Fordi bekymringer er at
80 sammenligne med håndgranater. Bekymringerne kan på den måde blive det, der
ødelægger livet. De lammer, gør os blinde, tager håbet fra os, så vi ser på
hinanden og siger: ”Hvad skal vi dog stille op mod det?” Nej, bekymringerne
skal vi komme med til Jesus, siger Thielicke dér mellem bomber og murbrokker.

85 Og den opfordring er da også givet videre til os. For selvom vi kan fejre og glæde
os over, at vi lever i et frit land, så må vi indrømme, at der stadig er meget, der
kan give os anledning til frygt og bekymringer. Krig, uro, klima, kriser. Vi må
lægge bekymringerne hos Gud i bøn. Han, der bærer skaberkraften og livet selv.
90 Og *gør* vi det, så får vi til gengæld noget andet: Håb.

Håb. Hvor kan der være brug for det i denne verden. Og ikke håb i den der
billige udgave, hvor man bare lader som om, alt ”lige om lidt bliver godt” eller
pr. automatik svarer ”Så slemt er det ikke”. Nej, håb i den kristne forstand er
95 altid et håb knyttet til virkeligheden og et håb på trods.

Det ultimative håb er det, der taler ud af graven påskemorgen. Det håb, at dér,
hvor alt ligner død og håbløshed, mørke og slutning, der er der
opstandelseskraft på spil. En kraft, som ikke kan holdes tilbage.

Derfor er håbet heller aldrig passivt! Det bærer Guds kraft i sig. En kraft, der ikke er stille afventning, men altid er knyttet til handling.

105 Måske det var det, forhenværende udenrigsminister Per Stig Møller tænkte på, da han efter både at have fortalt om 1945 og den nuværende verdenssituation blev spurgt ”Jamen, er der da slet ikke et håb?”. ”Jo”, lød svaret. ”Et betinget håb”. Med det mente han, at det kræver noget af både demokrati og magtens mænd og kvinder, hvis både frihed og fred skal bevares.

110

Håb er altid konkret. Håb er ikke at sidde og vente. Håb er at blive sendt ud i det liv, vi nu hver især må leve, med ansvar og muligheder men også i tillid til, at der bag alt det, der er vores liv og verden, hviler en kraft, der bærer livet og opstandelsen i sig, der kan give os modet til at handle, selv når frygten fylder; der
115 kan åbne øjne, når ligegyldigheden ligger ligefor; der kan retlede og vise vej, når mennesker ellers så let vælger ødelæggelse og had – og en kraft, vi først vil kende fuldt ud den dag, Guds rige bryder frem.

Netop det håb havde for mange af de danske modstandsfolk så stor betydning.
120 For Kaj Munk, der skrev: *"Lad dem bare slå os ihjel langfredag, vi lurer dem påskemorgen!".* Og for Christian Ulrik Hansen, der få timer før sin død skrev de næsten overmenneskelige ord til sin mor: *"Om to timer står Solen op. (...) Guds strålende sol. Græd ikke; thi Gud lever og velsigner. Snart råber Han sit HOLDT ind i denne grædende, lidende verden, snart vil Han erstatte sin kærligheds
125 strengthed med dens mildhed. Og det skal da være mit allersidste ønske, når freden er inde, tag da et forældreløst tysk barn til jer i stedet for mig. Thi således forlanger Gud det af os, at vi skal være redskaber først for hans strengthed, så for hans mildhed. Gud i vold. Christian".*

130

Måske vi ikke længere kan sige, at vi lever i fredstid – men vi lever i frihed. Og det gør vi, fordi nogle dengang nægtede at bukke under for løgneren og frygten. Fordi de kæmpede. Ikke med had – men med håb. Ikke alene – men i Guds hånd.

135

Så lad os tænde lys i aften, lad os lægge alle vores bekymringer hos ham, der giver håb midt i mørket, mod midt i frygten, og liv, også hvor døden synes at have sejret. Amen.

140 **Kilde**
Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype
Digitalt manuskript

145 **Tags**
Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/inge-marie-kirketerp-hansens-praediken-ved-befrielsesgudstjeneste-i-anledning-af-80-aret-for-danmarks-befrielse>

150

155

160

165

170

175